

Protokoll fört vid sammanträde med Teknikgruppen STAK

Tid: 2018-03-22

Närvarande: Mats Lindblom, Derome Träteknik
Niklas Bjärholm, NP Nilsson
Johan Björklund, Derome Träteknik
Stefan Nilsson, PreFast
Bo Gunnarsson, Götenehus
Sven-Agne Nilsson, Rise
Björn Källander, Svenskt Trä (per telefon)
Håvar Thorsrud, Konsult
Tomas Holmlund, CSCE
Kjell Bergvall, STAK

Ej närvarande: Åke Andersson, Bjerking AB

1. Mötets öppnande

Ordförande Mats Lindblom hälsade välkommen till Teknikgruppsmötet och förklarade mötet öppnat. Björn Källander kommer att vara med per telefon mellan kl. 11.00 – 12.00.

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen kompletterades med följande punkter:

- Taktäckningsmetod / takstolsmontage under punkt 11
- Bristfälliga underlag vid offertförfrågningar, under punkt 10
- Ritningsportaler från kunder IFC, under punkt 10

I övrigt godkändes dagordningen.

3. Föregående protokoll

S-A rapporterade att det blir en omstart av "vägg standard" under 2018.

S-A rapporterade att det inte är möjligt att få någon "rabatt" av dimensionering vid användning av beräkningsprogram som fanns enligt tidigare standardiseringsregler.

Föregående protokoll lades till handlingarna.

4. Genomgång av läget för EKS5 revideringen

BK avrapporterade läget per telefon.

Eurocode möte har hållits i Madrid.

Skrivning av standardtext i STABILITET börjar skrivas om ca 3 månader. Senast 13 april skall ändringsförslag vara inskickade med andra ord har STAK ca.3 veckor på sig att komma in med ändringsförslag. BK skickar ut underlag till HT, TH, ML och KB som vidarebefordrar till övriga ledamöter i Teknikgruppen.

Förstärka upplag med spikplåtar kom upp på mötet i Madrid. Tveksamt om detta kan fortsätta att användas med motiveringen att spikplåtarna har förändrats sedan studien gjordes i Finland. Frågan måste utredas vad dom bygger detta påstående på och i så fall vad som har förändrats.

Måste tas fram någon form av vetenskaplig undersökning för att få spikplåtsförband vid "upplag" godkända. Kan eventuellt bli aktuellt med någon form av nationellt undantag som gäller för Norden.

Sista veckan i september 2018 hålls ett nytt Eurocode möte i Borås.

När det gäller förslag på "Utredare" informerades om att Johan Vessby slutat på LNU samt att Bo Källsner gått i pension. Crocetti kan dessa frågor men det är osäkert om han har tid med utredningen. Finns vissa andra namn på De som kan dessa frågeställningar från de Nordiska länderna.

Bör sättas ihop en grupp från de Nordiska länderna, lite snabbt för att behandla frågan.

Ev. tillfråga Johan Vessby samt Tomas Holmlund och Håvard Thorsrud att ingå i en "expertgrupp".

TH och HT börja med att läsa igenom förslaget.

Det är ingen riktig panik med att komma in med ändringsförslag under ett år då de övergripande Eurocode reglerna ej är spikade.

Ett arbetsmöte i slutet av april, internkonferens i Tallin den 20 augusti och möte i Borås i slutet av september.

Vore bra med en Nordisk samsyn på frågan och försöka få med Crocetti i en nationell Nordisk grupp.

- Revidering av 14-250 standard för produktion av takstolar har projektmöte i Berlin den 26 mars, TH är inte kallad, BK kollar upp detta!

5. Handbok i Takstabilisering.

Hur gå vidare med och slutföra en Handbok i Takstabilisering?

BK menade att handboken bör delas upp i en teoretisk del och en del med praktiska lösningar med ett antal metoder som är accepterade och vedertagna.

Eurocode 5 behöver i så fall inte till alla delar följas.

Boverket kan i vissa fall lyssna på lösningar från industrin och praktiskt utförande som skulle kunna vara en framkomlig väg.

Vem skall skriva en Handbok som inte till alla delar bygger på Eurocode 5 ?
Boverket kan i vissa delar acceptera undantag om det är STAK och Svenskt Trä som ligger bakom underlaget.

Det bör vara flera personer som skriver olika delar av Handboken, ett grupparbete som delas upp i olika delar.

Behövs inte så mycket text men mycket illustrerande bilder.

Vore bra om vi kan kontakta "skrivarna" av den Danska Handboken, Crocetti och Sven Thelandersson från Lund.

Bör finnas 5 – 15 olika grundkonstruktioner i Handboken.

Plan för det fortsatta arbetet:

Svenskt Trä finansierar Handboken med hjälp av olika fonder.

Johan Fröberg jobba med frågan från Svenskt Trä och kan kontakta Dansk Träinformation och beställa handböckerna Trä 58 och Trä 73.

KB beställer 10 ex av varje för vidarebefordran till övriga ledamöter i teknikgruppen.

Representanter i den "Nystartade projektgruppen blir:

Johan Fröberg och Björn Källander och Erik Borgström från Svenskt Trä samt Mats Lindblom, Niklas Bjärholm, Håvard Thorsrud från STAK.

Handboken kommer att kunna köpas från Svenskt Trä.

ML håller kontakt med BK angående bildandet av arbetsgruppen samt kontakt med den Danska Träinformationsorganisationen.

STAK skriver brev till CBBT och LNU och meddelar avslut av projekt Handbok/utbildningsmaterial i Takstabilisering.

6. Brandskyddsbestämmelser

Mötet med representant från Brandskyggslaget ställdes in p g a allt för stora kostnader i detta läge.

JB undersöker vidare med bl a med Svenskt Trä och Brandskyddsföreningen när det gäller regelverket för brandskyddsbestämmelser i anslutning till takkonstruktioner.

I BBR finns regelverk för brandskydd.

ML och JB träffa representant från Brandskyddsföreningen innan nästa Teknikgruppsmöte för att spara tid i ärendets behandling.

7. Kontroll av beräkningsprogram

CSCE har skickat in kompletterande uppgifter om Truscon till Sitac för det fortsatta arbetet med typgodkännande.

Leif Lundqvist har börjat trappa ner sitt arbete på Sitac och hinner inte att slutföra typ godkännandet.

Mats på Sitac fortsätter detta arbete som sakta går framåt.

Bjärking har redan sitt godkännande.

8. CE-märkning/kontroll

Rapport av S-A:

Rise har kontrollen av 63 tillverkare på 68 tillverkningsställen varav 9 av dessa är husfabriker. Eksjöhus har 2 tillverkningsställen ett i Eksjö och ett i Sävsjö.

När det gäller Konstruktörsutbildningen nivå 1 har en del avlagt prov. Ca hälften har klarat provet vid första tillfället.

- Avvikelsestatistiken vid CE-kontrollerna under 2017 brister i noggrannheten vid användning av laser, det kan vara allt från handhavande till ojämnt golv eller rörelser i takkonstruktionen som laser är monterade i.
- Ofta förekommer "dåligt inpressade spikplåtar". Underläggen i piedestalerna har i vissa fall trasats sönder och deformerats.
- Dessutom kan virkesdimensionerna avvika från den tillåtna toleransen vilket gör att plåtarna inte pressas in ordentligt.
- Handhavandefel, dålig koll vid inpressning är också förekommande. Det är inte bara vid "stora plåtar" som problem med inpressning förekommer.
- Dåligt angivna vinkelmått på ritningsunderlaget förekommer också vilket kan påverka plåtplaceringen om laserljuset inte är tillräckligt noggranna. Det är svårt att kontrollera om plåtplaceringen är rätt.
- Mottagningskontroll och fuktmetning av virket är viktigt samt en extra stickprovskontroll av fukten vid tillkapningen.

- Förekommer också "sent ifyllda" protokoll på egenkontrollerna.
Dessa skall skrivas i direkt anslutning till aktuell tillverkning för att uppfylla kravet på spårbarhet på avvikelser.

Beslutades att KB skickar ut en enkät till STAK:s medlemsföretag för att ta reda på hur stora problem det är med avvikelser samt vad dessa beror på. Gäller främst "dåligt inpressade spikplåtar" samt dålig noggrannhet med laserljus.

Ange exempel i enkäten på brister ex i underlagsplattorna i piedestalerna, om dessa deformeras och trasas sönder eller inte är plana.

Virke som inte håller rätt toleransmått.

Brister i noggrannheten vid användning av laserljus.

9. Utbildningsfrågor

KB redovisar resultatet från de senaste utbildningarna.

- Konstruktionsutbildning nivå 1 har genomförts i Borås den 28 – 29 november 2017, med 19 deltagare. Utbildningsledare var Tomas Holmlund från CSCE och Robin Andersson från Rise.

Enkätsvaren från utbildningen var genomgående mycket bra på samtliga frågeställningar. De flesta betygen låg på 4 -6 på den 6 gradiga betygskalan. Under övriga synpunkter fanns önskemål om fler på utbildningen samt fler exempel och svar att ta med hem och öva på. Dessutom fler "korta bensträckare" under utbildningstiden.

Vid nästa inbjudan till utbildningen bör det anges att utbildningen hålls på Svenska för att inga förväntningar på något annat språk skall uppstå.

- Uppföljningsutbildning för Konstruktörer har genomförts i Borås den 31 januari 2018 med endast 6 deltagare. Utbildningsledare var Tomas Holmlund från CSCE och Robin Andersson från Rise.

Enkätsvaren från utbildningen var mycket positiva, bara 5 och 6:or på den 6 gradiga betygsskalan.

Förslag på ämnen som kan tas upp på nästa utbildning är t e x

Brandbestämmelser samt andra aktuella ämnen.

Ange minantal 10 anmälningar för att genomföra utbildningen vid nästa utbildningstillfälle.

- Operatörsutbildning har genomförts i Nässjö den 30 och 31 januari 2018 med 24 respektive 23 deltagare.

Nytt vid årets utbildning var Träkunskap som Johan Fröbel från Svenskt Trä utbildade i, vilket mottogs mycket positivt.

P-O från Mitek hoppade in som utbildningsledare i konstruktion istället för Stina Lundholm som fick förhinder. S-A Nilsson från Rise hade utbildning i CE-märkning och kvalitet. Studiebesöket var på Nässjö Takstolsfabrik där Patrik Wiberg var guide.

Enkätsvaren från utbildningen är genomgående mycket bra inom alla utbildningsavsnitten.

- Ny Utbildningsenkät skickar KB ut i augusti 2018 för att stämma av intresset.

10. Konstruktion/konstruktionsprogram

TH avrapporterade:

- Från SIS "expertgruppen" TK 203 där Eurocode 0 laster klarat sin första kontroll. Gjort om en del, ändringar av lastkombinationer även olyckslaster. Ej påbörjat revideringen av snölaster, TH bevakar detta.

- TK 182 Trä AG4 Träkonstruktioner arbetas med nya Eurocoden.
Även Produktstandarderna ligger här.
Även BK sitter med i denna arbetsgrupp.
2 ggr per år är det möte i dessa grupper plus något extra telefonmöte i de Svenska grupperna.
Nytt möte är planerat i Köpenhamn.

- Remiss har skickats ut på revidering av EKS11.
Håvard har fått i uppgift att studera och avlägga yttrande i frågan, från STAK.
TH bevakar och behandlar denna remiss också.

TH informerade om att det skrivits mycket om "kända och okända" olyckslaster, som är lite svårtolkade.
Frågan behandlas liksom stabilitetsfrågor och skall bevakas och beräknas av Konstruktören.

Brand bestämmelserna är också under revidering.

En ändring till "vind last är ögonblicklig" har gjorts i skrivning.
1 januari 2019 blir det övergång till de nya reglerna med en övergångstid med hänsyn till när bygglovet skrevs.

- TH och Robin sitter med som experter i grupp som behandlar EN 14250.
Möte i Berlin den 26 mars.
TH har inte fått kallelse till detta möte vilket BK undersöker vad det kan bero på.
Tidsplanen är en 5 års omarbets- och revideringstid.

Bristfälliga underlag vid offertförfrågningar.

ML rapporterade att andelen projekt som inte går att utföra är ökande. Kan bero på det ökande byggandet samt mycket ny personal. Förfrågningar bygger på endast arkitektritningar som inte har behandlats av någon Byggnadstekniker som bedömt om det är genomförbart. Detta är ett problem och takstolstillverkarna måste tacka nej i flera fall.

STAK företagen borde kanske komma fram till en gemensam syn på detta och skicka förfrågningsunderlaget i retur för ytterligare kompletterande beräkningar och tydliggöranden.

Ritningsportaler från kunder vid offertförfrågningar.

Det blir allt vanligare att kunderna inte skickar ritningsunderlaget på den aktuella takkonstruktionen utan takstolstillverkarna skall själv hämta ner underlag från "ritningsportaler". Dessutom ökar användandet av BIM och IFC i 3-dimensionellt utförande som underlag.

Det är inte helt lätt att läsa in detta i t e x Takstolsprogram typ Pamir. Är idag ett problem för att det går att få fram tillräcklig måttnoggrannhet från dessa 3-dimensionella programvarorna.

Det blir mycket extraarbete för Konstruktörerna med att ta fram det aktuella underlaget ur portalerna för att kunna göra ett offertunderlag.

STAK företagen borde kunna enas om en gemensamt synsätt på hur offertunderlaget för takkonstruktionen skall se ut för att slippa lägga ner beräknings/projekteringskostnader som man inte får betalt för. Skall inte behöva behandla ritningsunderlag som inte hör till takkonstruktionen eller bevaka revideringar som kan påverka takkonstruktionens utförande.

Ett sätt kan vara att STAK-företagen enas om hur man vill benämna och lägga upp takkonstruktionsfilerna i portalen.

"Så här vill vi få filerna levererade till oss samt så här levererar vi våra filer till Er"!

11. Produktionsteknik

- De ny framtagna CE-märkta lyftverktygen finns att köpa och finns på hemsidan, Timmele Takstolsfabrik, Johny Abrahamsson som tagit fram dessa. Finns i 2 utföranden, ett för urllyft vid takstolstillverkningen och ett för kranlyft vid byggarbetsplatserna.

- Taktäckningsmetod / takstolsmontage

En video på taktäckningsmetod för att få huset tak- täkt snabbt med en folie visades från Finland.

STAK anser att långt ifrån alla takkonstruktioner i Sverige lämpar sig för denna metod då taken inte är helt symmetriska eller släta utan vinklar och takkupor.

Företaget som säljer denna taklösning bör vända sig direkt till de Svenska husföretagen då det kan finnas någon hustillverkare som kan tänkas använda och passa in byggmetoden i sitt sortiment.

12. Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns till behandling.

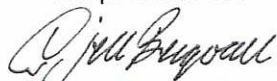
13. Nästa möte

Nästa möte bestämdes till torsdagen den 11 oktober 2018 i Derome.

Mötets avslutande

Ordförande tackade för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Kjell Bergvall
Sekreterare

Justerat

Mats Lindblom
Ordförande